

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudců Karla Šimky a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobkyně: **Ing. I. J.**, zast. Mgr. Lenkou Piknovou, advokátkou, se sídlem Veselá 237/37, Brno, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad**, se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 5, proti rozhodnutí ředitele žalovaného ze dne 13. 4. 2023, č. j. 89/2023-NBÚ/07-OP, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2024, č. j. 9 A 81/2023-54,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2024, č. j. 9 A 81/2023-54, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobkyně je vojákyní z povolání. Dne 25. 9. 2020 obdržela osvědčení fyzické osoby pro stupeň utajení „tajné“ číslo NBÚ-133569 (dále jen „osvědčení“).

[2] Žalovaný zahájil oznámením ze dne 25. 11. 2020, č. j. 100642/2020-NBÚ/P, s žalobkyní řízení o zrušení platnosti osvědčení vedené podle § 101 odst. 1 zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, ve znění účinném do 31. 12. 2024 (dále jen „zákon o ochraně utajovaných informací“). Důvodem pro zahájení tohoto řízení byla skutečnost, že žalovaný pojal důvodné podezření, že žalobkyně nadále nesplňuje podmínky pro držení osvědčení. Žalobkyně totiž dne 16. 10. 2020 vyrozuměla žalovaného, že je vůči ní vedeno trestní stíhání. Žalobkyně byla podezřelá ze spáchání přečinů porušení služební povinnosti vojáka podle § 393 odst. 2 alinea první zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, spáchaného ve spolupachatelství,

a dále ze spáchání přečinu zpronevěry podle § 206 odst. 1 trestního zákoníku, spáchaného v účastenství ve formě pomoci, a současně ve vícečinném souběhu s přečinem porušení služební povinnosti vojáka podle § 393 odst. 2 alinea první trestního zákoníku spáchaného ve spolupachatelství. Těchto trestných činů se měla dopustit tím, že neoprávněně užila vojenskou techniku, a dále tím, že se podílela na neoprávněném odčerpání pohonných hmot ve vlastnictví Ministerstva obrany.

[3] Trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno usnesením Okresního státního zastupitelství v Přerově ze dne 21. 9. 2021, č. j. 3 ZT 157/2020-120. Žalobkyni byla tímto usnesením stanovena zkušební doba v délce trvání šesti měsíců. Okresní státní zastupitelství v Přerově následně usnesením ze dne 21. 4. 2022, č. j. 3 ZT 157/2020, rozhodlo, že se žalobkyně ve stanovené zkušební době osvědčila.

[4] Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 12. 2022, č. j. 126357/2022-NBÚ/P (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), zrušil platnost osvědčení. Žalobkyně totiž přestala splňovat podmínku bezpečnostní spolehlivosti podle § 12 odst. 1 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací. Žalovaný shledal v chování žalobkyně naplnění skutkové podstaty bezpečnostního rizika podle § 14 odst. 3 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací, tedy chování, které má vliv na její ovlivnitelnost a může ovlivnit její schopnost utajovat informace. Žalobkyně totiž opakovaně porušila své služební povinnosti. Zaprvé bez řádného důvodu jako velitelka služebního vojenského vozidla svolila ke změně trasy přesunu, jež byla příslušným služebním orgánem závazně stanovena, v důsledku čehož došlo k neoprávněnému užití svěřené vojenské techniky. Zadruhé se účastnila neoprávněného odčerpání pohonných hmot, jež byly ve vlastnictví Ministerstva obrany. Protiprávního jednání se dopustila na žádost P. K., se kterým byla v přátelském a následně mileneckém poměru. Trestnou činnost osoby P. K., jejíž byla minimálně v jednom případě svědkem, neoznámila ani z ní jakožto nadřízená nevyvodila patřičné důsledky. Tímto jednáním žalobkyně umožnila osobě P. K. v trestné činnosti i nadále pokračovat. Dne 2. 10. 2019 se navíc páchaní této trestné činnosti sama zúčastnila, když osobě P. K. z vozidla podala kanystry a sudy. Žalovaný uvedl, že s ohledem na znalost poměrů dané lokality a s ohledem na blízký vztah k osobě P. K. musela mít žalobkyně povědomí o tom, co se v předmětných kanystrech nachází a jakým způsobem je osoba P. K. míní využít. Žalovaný je přesvědčen, že se žalobkyně k opakovanému porušování služebních povinností uchýlila z důvodu náklonosti, kterou chovala k této osobě.

[5] Žalovaný dále žalobkyni přičetl k tíži, že neoznámila svému nadřízenému, že se dne 12. 10. 2019 dopustila dopravního přestupku. Zároveň při projednávání tohoto přestupku neuvedla, že je vojákyní z povolání, ač jí takovou povinnost ukládají právní předpisy. Dále žalovaný uvedl, že jednání poukazující na ovlivnitelnost žalobkyně bylo zaznamenáno již v roce 2012, kdy svému spolužákovi neoprávněně zapůjčila průkaz studenta. Tím umožnila civilní osobě (přítelkyni spolužáka) vstup do areálu Univerzity obrany v Brně. Toto chování odůvodnila tím, že se se spolužákem znají dlouhou dobu a věřila, že průkaz nepoužije na nic jiného než pro vstup jeho přítelkyně do budovy. Podle žalovaného toto jednání dokresluje nejen vztah žalobkyně k dodržování uložených povinností, nýbrž i snadnou manipulovatelnost osobami, ke kterým má blízký vztah.

pokračování

[6] Žalobkyně se proti prvostupňovému rozhodnutí bránila rozkladem. Ředitel žalovaného rozhodnutím ze dne 13. 4. 2023, č. j. 89/2023-NBÚ/07-OP (dále jen „napadené rozhodnutí“), rozklad zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. Ztotožnil se s žalovaným, že žalobkyně představuje bezpečnostní riziko ve smyslu § 14 odst. 3 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací. Podle ustálené judikatury postačí pro shledání bezpečnostního rizika již oprávněná pochybnost o bezpečnostní spolehlivosti posuzované osoby. Právní úprava je založena na principu vyloučení jakýchkoli pochybností. Bezpečnostní řízení je autonomní, nezávislé na trestním řízení. Na držitele osvědčení jsou kladeny zvýšené požadavky na odpovědnost, spolehlivost a důvěryhodnost. Ředitel žalovaného konstatoval, že vzhledem k závažnému závadovému jednání nelze mít jistotu, že žalobkyně splňuje nároky kladené na držitele osvědčení. Na tomto závěru nic nemění ani pozitivní hodnocení žalobkyně nadřízenými. Jednání žalobkyně, spočívající v účasti na trestné činnosti v rámci „kamarádké výpomoci“, odůvodňuje závěr, že by mohla upřednostnit osobní zájmy před zájmem státu na ochraně utajovaných informací. Přestupek žalobkyně na úseku dopravy jí ředitel žalovaného nepřičítal k tíži. Hodnotil však negativně, že se při jeho projednání neidentifikovala jako voják z povolání a neinformovala o něm svého nadřízeného. Kázeňský přestupek z roku 2012 nebyl shledán překážkou pro další držení osvědčení, avšak dokresluje přístup žalobkyně k plnění služebních povinností.

[7] Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí žalobou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Namítla, že všechny skutečnosti, na jejichž základě bylo zrušeno osvědčení, nastaly již před jeho vydáním. Nejedná se proto o nové skutečnosti, které by byly způsobilé odůvodnit zrušení platnosti osvědčení. Za novou skutečnost nelze považovat podmíněné zastavení trestního stíhání za skutky z let 2018 a 2019, neboť tyto byly Vojenské policii známy již v roce 2019 a žalovaný přesto dříve nepřistoupil ke zrušení platnosti osvědčení. Žalovaný měl pro posouzení spolehlivosti žalobkyně ustanovit znalce dle § 106 zákona o ochraně utajovaných informací. Poukazovala rovněž na nepřiměřenou délku řízení. Žalobkyně byla opakovaně kladně hodnocena a vysílána i do zahraničí, což dokládá, že žádné bezpečnostní riziko nepředstavuje.

[8] Městský soud rozsudkem ze dne 20. 11. 2024, č. j. 9 A 81/2023-54, žalobu zamítl. Konstatoval, že pro závěr o bezpečnostní nespolehlivosti postačí již samotné podezření. Posouzení, zda zjištěná skutečnost představuje v konkrétním případě riziko, náleží správnímu uvážení žalovaného. Městský soud zdůraznil, že bezpečnostní řízení je autonomní. Hodnotí se v něm pouze bezpečnostní spolehlivost, nikoli trestní či kázeňská odpovědnost. Závěry orgánů činných v trestním řízení proto nejsou pro žalovaného rozhodující.

[9] K námitce, že důvody pro zrušení platnosti osvědčení předcházely jeho vydání, městský soud uvedl, že řízení bylo zahájeno na základě oznámení žalobkyně o zahájení trestního stíhání ze dne 16. 10. 2020, zatímco osvědčení bylo vydáno dne 25. 9. 2020. Žalovaný tedy informace o trestné činnosti získal až následně. O přestupkovém jednání se žalovaný dozvěděl až dne 7. 12. 2020. Ač se tedy žalobkyně dopustila protiprávních

jednání ještě před vydáním osvědčení, ze spisu neplyne, že by o nich žalovaný při vydání osvědčení věděl.

[10] Městský soud odmítl výklad žalobkyně k § 12 odst. 2 a § 101 odst. 2 zákona o ochraně utajovaných informací. Platnost osvědčení lze zrušit nejen pro nově nastalé skutečnosti, ale i tehdy, pokud podmínka bezpečnostní spolehlivosti nebyla splněna již od počátku. Ani skutečnost, že žalobkyně řádně vykonávala své jiné služební povinnosti a měla výborné pracovní výsledky, nejsou z hlediska posuzovaného řízení relevantní. Tyto skutečnosti nemohou zhojit fakt, že se žalobkyně v nedávné době dopustila trestné činnosti právě v souvislosti s výkonem služby.

[11] Námitku nepřiměřené délky řízení městský soud neshledal důvodnou. Na řízení podle § 101 zákona o ochraně utajovaných informací se nepoužije zákon č. 500/2004 Sb., správní řád. Použijí se však jeho základní zásady (viz § 177 správního řádu), včetně zásady rychlosti řízení. Žalovaný bez zbytečného odkladu činil jednotlivé úkony, vyžádal si relevantní podklady a informace k osobě žalobkyně i průběhu jejího trestního stíhání, provedl potřebná šetření v příslušných evidencích a dbal na dostatečné zjištění rozhodných skutečností. Nadto lhůty pro vydání rozhodnutí podle správního řádu jsou lhůtami procesními, na jejichž uplynutí zákon neváže žádné právní důsledky pro věc samu. Samotná délka řízení proto nemůže být vadou, která by zapříčinila nezákonnost napadeného rozhodnutí. Pokud měla žalobkyně za to, že žalovaný nečiní potřebné kroky, mohla se domáhat ochrany před nečinností přímo žalobou. Tuto možnost nevyužila.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[12] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Navrhla, aby Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) zrušil rozsudek městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[13] Stěžovatelka namítla nesprávné posouzení existence bezpečnostního rizika ve smyslu § 14 odst. 3 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací. Protiprávní jednání stěžovatelky nedosáhlo takové míry závažnosti, aby odůvodnilo závěr o její bezpečnostní nespolehlivosti. Nebyla splněna ani podmínka „možnosti bezpečnostního rizika“, tedy že by existovalo alespoň podezření na jeho existenci. Stěžovatelka si je vědoma toho, že míra posouzení bezpečnostního rizika leží na žalovaném. Jeho hodnocení v posuzované věci však považuje za příliš formalistické a přísné. Stěžovatelka se k přečinům doznala, její trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno a o zahájení trestního stíhání informovala žalovaného.

[14] Stěžovatelka byla držitelkou osvědčení i v průběhu posuzovaného správního řízení, tedy již téměř čtyři roky po spáchání vytýkaného jednání. Jestliže právní úprava vychází z principu, že již pouhá pochybnost o bezpečnostní spolehlivosti vede k závěru o existenci bezpečnostního rizika, je nezbytné, aby příslušné orgány jednaly bez zbytečného odkladu. Žalovaný však vydal prvostupňové rozhodnutí se značným časovým odstupem. Pokud přesto dospěl k závěru o existenci bezpečnostního rizika, učinil tak

pokračování

až po několika letech od vytýkaného jednání. K tomuto časovému odstupu měl žalovaný v rámci své úvahy přihlédnout. Stěžovatelka v mezidobí řádně plnila své služební povinnosti a bezproblémově setrvala v držení osvědčení. Průtahy žalovaného lze kvalifikovat jako zanedbání povinností, případně jako projev jeho libovůle.

[15] Žalovaný nezjistil řádně skutkový stav věci, když nepřistoupil ke znaleckému zkoumání stěžovatelky podle § 106 zákona o ochraně utajovaných informací. Pokud je k odbornému posouzení skutečností důležitých pro rozhodnutí třeba znaleckého posudku, musí žalovaný ustanovit znalce. Stěžovatelka má za to, že se jednalo o úkon nezbytný k zjištění úplného a správného skutkového stavu a k naplnění zásady materiální pravdy. Pokud by žalovaný přistoupil k odbornému posouzení stěžovatelky, znalec by dospěl k závěru, že je bezpečnostně spolehlivá a bezpečnostní riziko u ní nehrozí.

[16] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost zamítnout. Uvedl, že stěžovatelka se při výkonu služby vojáka z povolání nejméně ve třech případech odchýlila od stanovené trasy jízdy. Minimálně ve dvou případech jednala na výslovnou žádost podřízeného, jejího blízkého přítele, který se dopustil trestné činnosti spočívající v neoprávněném odčerpání pohonných hmot. Stěžovatelka z jeho jednání nevyvodila důsledky, trestnou činnost zastírala a v jednom případě se na ní sama podílela. Takové jednání představuje bezpečnostní riziko dle § 14 odst. 3 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací, neboť vzbuzuje důvodné pochybnosti o stěžovatelčině schopnosti a ochotě dodržovat pravidla a spolehlivě chránit utajované informace. Ačkoli se v trestním řízení přiznala a dosáhla odklonu, v bezpečnostním řízení neprojevila adekvátní sebereflexi. K námitce stěžovatelky, že žalovaný měl ustanovit znalce, žalovaný uvedl, že znalce ustanovuje v praxi tehdy, pokud to vyžaduje posouzení osobnostní způsobilosti podle § 13 či § 83 zákona o ochraně utajovaných informací. V posuzované věci však šlo o hodnocení bezpečnostní spolehlivosti dle § 14 odst. 6 tohoto zákona, které je předmětem správního uvážení. K námitce, že řízení bylo zatíženo průtahy, žalovaný uvedl, že ačkoli k jednání došlo v letech 2018 a 2019, žalovaný se o něm dozvěděl až 16. 10. 2020 z oznámení stěžovatelky. Poté učinil všechny nezbytné úkony pro úplné zjištění skutkového stavu a dne 29. 12. 2022 vydal prvostupňové rozhodnutí.

III. Posouzení kasační stížnosti

[17] NSS nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Poté NSS zkoumal důvodnost kasační stížnosti dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Shledal, že rozsudek městského soudu je zatížen vadou, k níž musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[18] Kasační stížnost je důvodná. Rozsudek městského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Městský soud se totiž nevypořádal s jednou z žalobních námitek stěžovatelky.

[19] Otázkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí se NSS již mnohokrát zabýval ve své judikatuře. Nepřezkoumatelnost může být způsobena buď nedostatkem důvodů,

o které je rozhodnutí opřeno, anebo nesrozumitelností. Nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů jsou zejména taková rozhodnutí, u nichž není z odůvodnění zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při hodnocení skutkových i právních otázek a jakým způsobem se vyrovnal s argumenty účastníků řízení. Pokud krajský soud opomene ve svém rozhodnutí vypořádat žalobní námitku, je jeho rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (viz rozsudky NSS ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 8. 12. 2009, č. j. 8 Afs 73/2007-111, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64, ze dne 11. 2. 2020, č. j. 8 As 339/2018-35, ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, nebo ze dne 30. 7. 2024, č. j. 4 As 214/2023-38). K této vadě musí NSS přihlížet z úřední povinnosti (viz § 109 odst. 4 s. ř. s.).

[20] Stěžovatelka v posuzované věci v žalobě explicitně namítla, že žalovaný neustanovil znalce podle § 106 odst. 1 zákona o ochraně utajovaných informací, ač to bylo třeba k odbornému posouzení rozhodných skutečností. Touto námitkou zpochybnila úplnost skutkových zjištění a v důsledku toho i zákonnost správních rozhodnutí.

[21] Městský soud se s touto námitkou ve svém rozsudku nijak nevypořádal. Byl si přitom této námitky vědom, když ji sám uvedl v rekapitulaci žaloby (viz bod 19 rozsudku městského soudu). Jedinou vlastní úvahu, která se týkala znaleckého zkoumání, městský soud uvedl v části „Jednání před soudem“. Zde konstatoval, že *„[n]ávrhy na provedení dokazování soud zamítl, neboť se jednalo jednak o listiny, které jsou součástí správního spisu, [...] a dále o návrhy s ohledem na obsah spisového materiálu nadbytečné ([...]; znalecké zkoumání žalobkyně)“* (viz bod 29 rozsudku městského soudu). Tím se však nijak nevypořádal s žalobní námitkou mířící proti postupu žalovaného a jeho ředitele v bezpečnostním řízení. Městský soud tak vůbec nereagoval na argumentaci stěžovatelky. Zabýval se pouze návrhem, aby znalece ustanovil samotný městský soud v řízení před soudem, nikoliv námitkou, že žalovaný pochybil, když znalece neustanovil v průběhu správního řízení.

[22] Za reakci na uvedený žalobní bod nelze považovat ani paušální odkaz na odůvodnění správních rozhodnutí obsažený v bodě 73 rozsudku. Stěžovatelka totiž ve správním řízení tento důkazní návrh neuplatnila a žalovaný ani ředitel žalovaného se ve svých rozhodnutích touto otázkou nezabývali.

[23] Jak již bylo výše uvedeno, městský soud byl povinen výslovně uvést, proč dle něj absence znaleckého posudku neměla za následek nezákonnost správních rozhodnutí, resp. proč danou námitku považuje za lichou či mylnou. Jelikož šlo o otázku významnou pro rozhodnutí ve věci, je třeba trvat na tom, aby se městský soud s danou argumentací řádně vypořádal v odůvodnění svého rozsudku. Tato žalobní námitka totiž mohla zpochybnit, zda žalovaný a jeho ředitel správně dospěli k závěru o bezpečnostním riziku ve smyslu § 14 odst. 3 písm. d) zákona o ochraně utajovaných informací. Městský soud tak zatížil svůj rozsudek vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů, k níž musí NSS přihlídnout z úřední povinnosti (není přitom významné, zda je opomenutý

pokračování

žalobní bod důvodný, což NSS nijak nepředjímá). Za této situace nelze chybějící vypořádání nahrazovat úvahami kasačního soudu, takže se NSS nemohl věcně zabývat kasační námitkou uplatněnou v části IV. kasační stížnosti.

[24] NSS se dále vypořádá i s dalšími námitkami, jež stěžovatelka vznesla v kasační stížnosti. Některé z nich totiž nesouvisí s důvodem, pro který NSS shledal rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS).

[25] Stěžovatelka namítala, že bezpečnostní řízení bylo zatíženo průtahy. Vytýkaných jednání se dopustila téměř 4 roky před vydáním prvostupňového rozhodnutí a po celou tuto dobu byla držitelkou osvědčení. Žalovaný měl k tomuto časovému odstupu přihlédnout.

[26] K této námitce NSS uvádí, že zákon o ochraně utajovaných informací ani jiný právní předpis nestanoví, v jaké lhůtě musí žalovaný rozhodnout o zrušení platnosti osvědčení. NSS se ztotožňuje s názorem městského soudu, že ačkoliv se na řízení o zrušení platnosti osvědčení nepoužije správní řád (viz § 159 zákona o ochraně utajovaných informací), aplikují se na něj základní zásady činnosti správních orgánů při výkonu veřejné správy (viz § 177 odst. 1 správního řádu), včetně zásady rychlosti řízení dle § 6 odst. 1 správního řádu. V této souvislosti je ovšem nutné zdůraznit, že i pokud by soudy dospěly k závěru, že žalovaný a jeho ředitel nečinili jednotlivé úkony v přiměřených lhůtách, nezpůsobila by tato skutečnost nezákonnost rozhodnutí správních orgánů (viz rozsudky NSS ze dne 3. 7. 2018, č. j. 6 Azs 178/2018-24, nebo ze dne 6. 8. 2020, č. j. 6 Azs 151/2020-29). Průtahy v řízení lze charakterizovat jako nečinnost správního orgánu, kde procesní ochrana proti této nečinnosti musí směřovat k tomu, aby tato nečinnost skončila, tedy aby správní orgán ve věci jednal a rozhodl. Již z povahy věci proto není možné zrušit vydané rozhodnutí správního orgánu pouze z důvodu namítaných průtahů v řízení, neboť takový postup by odporoval samotné logice takto namítané protizákonnosti (viz rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2003, č. j. 6 A 171/2002-41).

[27] Dále je třeba upozornit, že žalovaný se dozvěděl o vytýkaných jednáních až z oznámení stěžovatelky, které mu bylo doručeno dne 16. 10. 2020. Ačkoliv se tedy stěžovatelka dopustila protiprávních jednání v letech 2018 a 2019, žalovaný o nich v této době nevěděl. Nelze mu tedy vytýkat, že řízení o zrušení osvědčení nezačal dříve.

[28] Stěžovatelka dále namítá, že žalovaný měl přihlédnout k časovému odstupu mezi vytýkanými jednáními a vydáním prvostupňového rozhodnutí. K tomuto NSS uvádí, že žalovaný mohl posoudit veškerá jednání stěžovatelky, kterých se dopustila během posledních patnácti let (viz § 14 odst. 4 zákona o ochraně utajovaných informací). Je tedy na žalovaném, aby v zákonných mezích přihlédl k jakémukoliv chování stěžovatelky z tohoto období a zhodnotil jeho význam vzhledem k době, která od něj uplynula (§ 14 odst. 6 zákona o ochraně utajovaných informací). Takto žalovaný a následně i jeho ředitel postupovali. Jejich rozhodnutí jsou postavena na tom, že stěžovatelka opakovaně porušila závazná pravidla, resp. neoznámila jejich porušení (včetně trestné činnosti), jestliže ji o to

požádala osoba, ke které měla blízký vztah. Stalo se tak v roce 2012 a zejména v letech 2018 a 2019. Správní orgány tím vykreslily určitý osobnostní rys stěžovatelky, jenž se projevil opakovaně v jejím jednání. Správní orgány zdůraznily, že k jejímu poslednímu selhání došlo nedávno. Znovunabytí bezpečnostní spolehlivosti musí stěžovatelka prokázat dalším způsobem svého osobního i pracovního života v dostatečně dlouhém časovém úseku (str. 15 rozhodnutí ředitele žalovaného). Ředitel žalovaného vzal v úvahu i aktuální služební hodnocení stěžovatelky, které však nepovažoval za relevantní vzhledem k důvodu zrušení platnosti osvědčení. Z jeho rozhodnutí nicméně zřetelně vyplývá, že si byl vědom povinnosti zohlednit plynutí času a oslabování významu „starých“ událostí.

[29] Stěžovatelka dále uvedla, že pokud by představovala bezpečnostní riziko již bezprostředně po spáchání vytýkaných skutků, měl žalovaný rozhodnout o zrušení platnosti osvědčení dříve. Tato námitka neobstojí. Ve své podstatě totiž stěžovatelka tvrdí, že zásah do její právní sféry (zrušení platnosti osvědčení) měl nastat ještě předtím, než se tak ve skutečnosti stalo. NSS není zřejmé, jak by tato argumentace mohla být ku prospěchu stěžovatelky a zpochybnit zákonnost rozhodnutí o zrušení platnosti osvědčení. Pokud tím snad stěžovatelka poukazuje na to, že po dobu správního řízení byla oprávněna seznamovat se s utajovanými informacemi a v jejím průběhu neporušila žádnou povinnost s tím související, je třeba připomenout, že během pohovoru vypověděla, že se v minulosti s utajovanými skutečnostmi neseznamovala, což platilo i v době pohovoru. Po zahájení trestního stíhání vykonávala službu na služebním místě, na které se nevztahoval požadavek osvědčení. Z ničeho tedy neplyne, že by stěžovatelka dalším výkonem služby v průběhu správního řízení osvědčila důsledné dodržování povinností na úseku ochrany utajovaných informací.

[30] Stěžovatelka dále uvedla, že nepředstavuje bezpečnostní riziko a její protiprávní jednání nedosáhlo takové míry závažnosti, aby odůvodnilo závěr o její bezpečnostní nespolehlivosti. NSS považuje za předčasné se touto námitkou nyní zabývat. Předně je třeba, aby se městský soud vypořádal s otázkou, zda žalovaný (resp. jeho ředitel) pochybil, když v bezpečnostním řízení neustanovil znalce k posouzení rozhodných skutečností. Pokud městský soud dospěje k závěru, že měl být tento důkaz proveden a skutkový stav nebyl zjištěn úplně, mohla by se tato skutečnost promítnout do následného hodnocení žalovaného o bezpečnostní spolehlivosti stěžovatelky. Za této procesní situace, kdy není definitivně uzavřena skutková rovina případu, je proto předčasné vyslovovat závěr o existenci, či neexistenci bezpečnostního rizika.

IV. Závěr a náklady řízení

[31] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[32] Městský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 16. září 2025

Tomáš Kocourek
předseda senátu